

Dosarul nr. 3ra-1030/22
2-20154447-01-3ra-05102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, persoană terță Statnîi Roman cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă decizie de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 4 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Uniunea Avocaților din RM a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, persoană terță Statnîi Roman cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii a invocat că la 11 februarie 2020, Statnîi Roman s-a adresat cu cerere către Comisia de Licențiere a profesiei de avocat, prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat, în temeiul prevederilor art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, la care a anexat actele enumerate în art. 21 alin. (1) lit. b) - f) din Legea cu privire la avocatură, precum și cele prevăzute la alin. (3) al normei menționate și anume: declarația sub jurământ, chestionarul de evaluare a bunei reputații, precum și scrisoarea de motivație.

A menționat că în conformitate cu art. 10 alin. (1), alin. (3) lit. d) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19 iulie 2002, la data de 12 februarie 2020, de către președintele Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, au fost expediate scrisorile înregistrate cu nr. 1-016/2020, în adresa Procurorului General și Președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a solicitat informația cu privire la personalitatea lui Statnîi Roman, legate de comportamentul acestuia pe parcursul anilor de activitate în calitate de procuror și de motivele care au stat la baza

concedierii sale, inclusiv informații privitor la existența unor decizii disciplinare în privința acestuia.

Ulterior, Uniunea Avocaților din RM a recepționat cererea suplimentară a lui Roman Statnîi, înregistrată cu nr. 337/2020 din 17 februarie 2020, prin care a fost solicitată anexarea la dosar a actelor confirmative care demonstrează reputația sa ireproșabilă, comportamentul acestuia pe parcursul activității de procuror, precum și motivele care au stat la baza concedierii sale și anume caracteristicile eliberate de Procurorul General și Consiliul Superior al Procurorilor, în care nu se conțineau careva date care ar pune la îndoială reputația ireproșabilă a acestuia.

La data de 18 februarie 2020, de către Uniunea Avocaților din RM a fost recepționat răspunsul expediat de către Consiliul Superior al Procurorilor nr. 5-0601/20-34 din 17 februarie 2020, prin care a fost comunicat că Statnîi Roman a activat în cadrul organelor Procuraturii în perioada anilor 2005 - 2020, acumulând o experiență de muncă de 14 ani și 1 lună, perioadă în care în privința acestuia au fost aplicate mai multe măsuri de încurajare, iar pe segmentul răspunderii disciplinare, nu au fost atestate sancțiuni disciplinare nestinse în privința acestuia. La 2 noiembrie 2018, procurorul Statnîi Roman a fost evaluat de către Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor, pentru 4 ani de activitate, fiind apreciat cu calificativul „foarte bine”. S-a mai menționat că la 11 februarie 2020, Procurorul General a emis ordinul de eliberare a lui Roman Statnîi din funcția deținută în baza cererii de demisie.

A indicat că la 20 februarie 2020, a fost recepționată scrisoarea Procuraturii Generale nr. 33-1 d/58 din aceeași dată, prin care a fost remisă spre cunoștință caracteristica ex-procurorului în Procuratura Anticorupție - Roman Statnîi, prin care au fost reconfirmate informațiile sus descrise.

A subliniat că la 19 februarie 2020, în mass-media au apărut mai multe informații despre declarațiile Procurorului General, date în cadrul unei conferințe de presă, precum că în urma controalelor efectuate la Procuratura Anticorupție și la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Inspekția Procurorilor a inițiat 33 de proceduri disciplinare în privința a 24 de procurori”, în special s-a declarat că: „procedurile disciplinare au fost inițiate pentru o serie de încălcări grave, așa ca rețineri, arestări, percheziționări, sechestre, interceptări și filări ilegale, precum și tergiversarea examinării dosarelor. De asemenea, este vorba despre hotărâri ilegale pe fond, reprezentarea defectuoasă a acuzării de stat în instanțele judecătorești, dar și neatacarea hotărârilor ilegale în instanțele de judecată”.

A punctat că la 20 februarie 2020, din numele Președintelui Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat - Gheorghe Vlas, au fost expediate scrisorile cu nr. 1-018/2020, către Colegiul de etică și disciplină și Inspekției procurorilor din cadrul Procuraturii Generale, prin care au fost solicitate informații dacă ex-procurorilor Lilian Bacalîm, Dorin Compan, Lilian Rudei și Roman Statnîi, sunt subiecți ai procedurilor disciplinare declanșate sau a altor investigații asupra încălcărilor grave depistate în urma controalelor.

La 21 februarie 2020, a fost desfășurată ședința Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, în care s-a hotărât de a admite în profesia de avocat cu eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, a lui

Lilian Bacalîm. Cererea ex-procurorului Lilian Bacalîm fiind inclusă pe ordinea de zi și supusă dezbaterilor, la propunerea unui membru a Comisiei de Licențiere, susținută cu 7 voturi - pentru și 2 voturi - contra.

La 27 februarie 2020, a fost recepționat răspunsul Inspecției Procurorilor a Procuraturii Generale nr. 35-7d/20-191, prin care a fost comunicat că nu au fost examinate careva proceduri disciplinare în privința ex-procurorului Roman Statnîi în baza controalelor efectuate la Procuratura Anticorupție și în prezent nu sunt spre examinare careva proceduri în privința acestuia.

La 28 februarie 2020, a fost recepționat răspunsul Colegiului de disciplină și etică a Procuraturii Generale nr. 3-04d/20-465 din 27 februarie 2020, prin care a fost comunicat că în privința ex - procurorilor Lilian Bacalîm și Roman Statnîi, Colegiul de disciplină nu are spre examinare cauze disciplinare privind fapte ce ar putea constitui abateri disciplinare.

A explicat că cererea ex-procurorului Roman Statnîi, nu a fost posibil de a fi examinată, deoarece la 2 martie 2020, a expirat mandatul membrilor Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, fapt despre care Roman Statnîi a fost informat prin scrisorile Uniunii Avocaților din RM nr. UA/219/2020, UA/220/20 și UA/221/20 din 9 aprilie 2020, în care se menționează că toate solicitările formulate, vor fi transmise pentru dezbateri, îndată ce va fi constituită noua componență a Comisiei.

La 24 februarie 2020, Statnîi Roman a sesizat Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, prin care a invocat că prin acțiunile Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, a fost discriminat pe criteriu de opinie și activitate profesională în realizarea dreptului de a accede în profesia de avocat, iar prin decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020, s-a decis că faptele constatate reprezintă discriminare pe criteriu de activitate profesională în exercitarea dreptului de a accede în profesia de avocat.

A specificat că din conținutul reglementărilor consemnate în art. 51 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, rezultă că termenul de 15 zile, care poate fi prelungit până la 45 de zile, stabilit de legislator este unul imperativ.

Același caracter imperativ îl dețin și reglementările din art. 15 din Legea cu privire la asigurarea egalității și art. 60 din Codul administrativ, sub aspectul principiilor eficienței și legalității.

A susținut că în speță, la data de 24 februarie 2020, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a fost sesizată prin plângerea lui Statnîi Roman, iar decizia pe marginea acesteia a fost emisă la data de 13 noiembrie 2020, adică cu depășirea vădită a termenului legal de soluționare a acesteia.

Or, depășirea termenului consfințit de lege, Uniunea Avocaților din RM îl consideră drept un viciu procedural esențial, care atrage anularea actului administrativ emis în asemenea circumstanțe și această constatare, nu constituie un simplu formalism.

A remarcat că în virtutea cadrului legal abordat, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității urma să emită decizia în interiorul termenului de 15 zile de la înregistrarea plângerii, iar prelungirea termenului urma să fie materializată printr-o decizie comunicată părților interesate, cu indicarea

circumstanțelor care impune o asemenea conduită, însă un asemenea act nu a fost comunicat Uniunii Avocaților din RM.

Chiar și în situația în care Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității ar fi comunicat Uniunii Avocaților din RM despre prelungirea termenului, acesta nu putea depăși 90 de zile, în temeiul art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității, prin urmare și în acest caz, termenul fixat de legislator în vederea soluționării plângerii din 24 februarie 2020, a fost cu mult depășit.

Este de părere că în procedura dată, examinarea plângerii lui Statnii Roman, a avut loc cu încălcarea vădită a dispozițiilor imperative conținute în art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012 și a art. 60 alin. (5) din Codul administrativ, fapt ce determină incontestabil nulitatea deciziei Consiliului care a fost adoptată în acest caz.

În altă ordine de idei, a subliniat că dosarul nu conține nicio citație din partea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității adresată Președintelui Uniunii Avocaților din RM - Emanoil Ploșnița, deși acesta este vizat direct în constatările formulate în decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020, or, oferirea posibilității ca acesta să-și formuleze considerentele asupra susținerilor invocate la adresa sa, era imperios necesară întru asigurarea principiului contradictorialității și al asigurării dreptului la apărare.

La fel, a menționat că în decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020, a fost indicat în calitate de reclamat - Comisia de Licențiere a profesiei de avocat, însă la pct. 5.8. din cuprinsul deciziei, este menționat Emanoil Ploșnița, Președintele Uniunii Avocaților, căruia nu-i este conferit nicio calitate procesuală și nu este nominalizat în partea dispozitivă a deciziei respective, deși Consiliul constată că acțiunile de tergiversare a procedurii de eliberare a licenței de avocat - petiționarului Statnii Roman, au fost determinate de activitatea acestuia în calitate de procuror care a condus urmărirea penală în cazurile de învinuire a avocaților, în acest sens, fiind nominalizat Președintele în exercițiu al Uniunii Avocaților din RM.

A considerat că legalitatea deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020 este semnificativ afectată, în contextul dispozițiilor art. 44 alin. (3) din Codul administrativ.

Cu referire la principiile de echidistanță și imparțialitate, în calitate principii inerente activității Consiliului și la noțiunile reglementate de art. 2 din Legea cu privire la asigurarea egalității, precum - discriminare, instigare la discriminare, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a indicat că reținerea în conduita Președintelui Uniunii Avocaților a faptului instigării la discriminare, manifestată prin impunerea convingerii sale proprii Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat nu a fost demonstrată prin niciun act administrat la materialele dosarului existent, din care ar rezulta cel puțin ipotetic, că tergiversarea procedurii de eliberare a licenței de avocat în cazul petiționarului, este legată în vreun fel de influența exercitată de către Președintele Uniunii Avocaților din RM.

Ținând cont că potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, organele de autoadministrare ale avocațiilor sunt

organizate și funcționează în baza principiului autonomiei, în limitele competențelor prevăzute de prezenta lege, Uniunea Avocaților din RM a considerat că existența cărorva influențe din partea Președintelui Uniunii Avocaților din RM față de membrii Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, nu-și găsește o argumentare plauzibilă și nu se circumscrie definiției legale - instigare la discriminare, or, acesta nu a exercitat careva presiuni sau influențe și nu a exteriorizat un comportament ostil față de Statnîi Roman, în legătură cu presupusa cauză penală intentantă în privința sa.

A remarcat că decizia contestată nu dispune de un minim de substrat factologic consistent sau probatoriu concludent, având în vedere că aspectele reținute de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și expuse în decizia care a fost adoptată, trebuiau să fie concrete, iar concluziile persuasive, evocarea ipotezelor iluzorii și abstracte nu puteau fi puse la baza unui act administrativ, care în mod imperativ trebuie să emane de la autoritatea publică având ca reper prevederile legale.

A învederat că Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și-a exercitat dreptul discreționar, fără a lua în considerare toate faptele relevante cazului, iar încălcările de procedură admise la emiterea deciziei nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020, nu pot fi remediate decât prin anularea actului administrativ viciat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1-3, 7-8, 13, 15 și 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, art. 2, 22, 195, 206, 218, 219, 224, 225, 229 din Codul administrativ, art. 5, 9, 56, 60, 118, 121-122, 166-167 din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020.

Prin hotărârea din 16 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea și anulată decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că în temeiul art. 133 Cod administrativ, art. 1, 9, 11 din Regulamentul de activitate a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității este un organ colegial, care își desfășoară activitatea de examinare a plângerilor în ședințe, care sunt deliberative dacă la ele participă 4 membri.

Prima instanță a constatat că în ședința din 16 octombrie 2020 de examinare a plângerii depuse de Statnîi Roman, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a acționat ilegal, deoarece aceste ședințe nu au fost deliberative, fiind petrecute în lipsa cvorumului, întrucât au participat doar 3 membri, în timp ce pct. 11 din Regulamentul de activitate a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității stabilește numărul minim necesar de 4 membri pentru întrunirea valabilă a Consiliului.

În același timp, prima instanță a stabilit că Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării a emis decizia nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020 cu încălcarea prevederilor art. 63 din Regulamentul de activitate a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea

nr. 298 din 21 decembrie 2012, care stabilește că ședința de deliberare poate avea loc în aceeași zi sau la o dată ulterioară, stabilită de Consiliu, dar nu mai târziu de 5 zile de la data ședinței.

Astfel, ședința nedeliberativă la care trei membri ai Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării au examinat plângerea a avut loc la data de 16 octombrie 2020, iar decizia a fost pronunțată peste termenul de 5 zile, la data de 13 noiembrie 2020.

A mai reținut prima instanță că reieșind din constatările Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării, acesta a stabilit reputația ireproșabilă a petiționarului, fapt ce excede atribuțiile sale și care denotă implicarea în atribuțiile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din RM de competența căreia este aprecierea reputației ireproșabilă a petiționarului în conformitate cu art. 10 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002.

La 30 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, prin intermediul poștei electronice, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 2 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 16 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie prin care acțiunea a fost admisă și a fost anulată decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că deși prima instanță întemeiat a admis acțiunea Uniunii Avocaților din RM, aceasta a dat o apreciere incorectă circumstanțelor stabilite în instanța de judecată, interpretând eronat prevederile legii.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia de a casa integral hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii, anulând actul administrativ individual defavorabil din alte motive decât cele invocate de prima instanță și anume din motivul omiterii termenului de examinare a plângerii și nu din lipsa cvorumului la examinarea plângerii după cum eronat a invocat prima instanță.

În acest context, a concluzionat că prima instanță neîntemeiat a stabilit că emiterea deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020, a avut loc în lipsa cvorumului.

Or, din conținutul deciziei contestate urmează că la ședința deliberativă au fost prezenți 4 membri, care urma să stabilească fapta discriminatorie a Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, pe criteriu de opinie și activitate profesională în realizarea dreptului de accesare în profesia de avocat față de Roman Statnîi.

Având în vedere prevederile art. 1 alin. (1), 12 alin. (1), 13, 15, din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, pct. 37, 61-63 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, instanța de apel a constatat că decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 40/20 din 13 noiembrie 2020, a fost emisă cu încălcarea procedurii și anume a fost examinată

cu depășirea termenului privind examinarea plângerii stabilit, or, plângerea a fost depusă la 24 februarie 2020 și examinată la 13 noiembrie 2020, nefiind prelungit termenul și nefiind informați participanții procedurii administrative despre acest fapt, prin ce s-a admis încălcarea termenului prevăzut de art. 15 al Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, care indică că, plângerea se examinează în termen de 30 de zile de la data depunerii, cu posibilitatea prelungirii termenului, care însă nu va depăși 90 de zile.

La 23 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 27 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că potrivit art. 60 Cod administrativ coroborat cu prevederile art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, termenul general în interiorul căruia urmează a fi finalizată o procedura administrativă este de 30 de zile cu posibilitatea prelungirii până la 90 zile.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată începe să curgă de la data înregistrării cererii/plângerii complete. Dacă cererea nu este completă, autoritatea publică propune petiționarului să prezinte actele lipsă și stabilește un termen în acest sens.

A specificat că la data de 6 martie 2020 și 5 mai 2020, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a solicitat petiționarului Roman Statnîi să completeze plângerea cu informația lipsă necesară, oferind petiționarului un termen în acest sens. La data de 15 mai 2020 și 18 mai 2020, Roman Statnîi a completat plângerea cu informația lipsă, respectiv în opina recurentului anume din această dată începe să curgă termenul general în interiorul căruia urmează a fi finalizată o procedura administrativă.

Pentru examinarea completă și obiectivă a plângerii, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a dispus prelungirea termenului procedurii administrative până la 90 zile. Astfel, Consiliul a desfășurat toate operațiunile administrative relevante cazului, iar la 13 noiembrie 2020 a adoptat decizia pe caz.

A menționat că dreptul de prelungire a termenului de examinare a plângerii este expres prevăzut de legea specială și anume Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității și Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, care nu pune sarcina Consiliului obligația de a informa părțile despre prelungirea acestuia.

Întru justificarea depășirii neînsemnate a termenului de 90 de zile, a comunicat că la data de 15 mai 2020 și 18 mai 2020, Consiliul a recepționat completarea plângerii de către petiționar prin care s-a instituit prezumția discriminării.

La data de 18 mai 2020, Consiliul conducându-se de prevederile art. 1-3, 12 alin. (1) lit. i) și 15 alin. (2) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, coroborat cu pct. 57 din Regulamentul de activitate a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea nr.

298 din 21 decembrie 2012, a solicitat Uniunii Avocaților din RM, în termen de 10 zile de la expedierea plângerii, să prezinte opinia și probele care ar dovedi că fapta invocată în plângere nu constituie discriminare, scrisoare care a fost recepționată de către Uniunea Avocaților din RM la adresa electronică la data de 19 mai 2020 ora 09:24, dar și la adresa fizică la 26 mai 2020.

Însă, Uniunea Avocaților din RM nu s-a conformat cerințelor legale și nu a prezentat poziția sa Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

A subliniat că la data de 22 iulie 2020, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității repetat a solicitat poziția Uniunii Avocaților din RM.

După expirarea termenului acordat, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, la data de 29 septembrie 2020, a citat părțile și intimatul la ședința de audieri atât la adresa electronică, cât și prin intermediul adresei poștale.

A obiectat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la adoptarea soluției nu au luat în considerare lipsa reacției din partea Uniunii Avocaților din RM cu privire la prezentarea opiniei și a probelor care ar dovedi că fapta invocată în plângere nu ar constitui o discriminare.

Or, Uniunea Avocaților din RM a împiedicat activitatea Consiliului, neprezentând în termenul prevăzut de lege informațiile relevante solicitate pentru examinarea plângerii, ignorând intenționat scrisorile Consiliului.

La 1 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Uniunea Avocaților din RM și a terțului Roman Statnîi copia cererii de recurs depusă de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință (f. d. 149).

La 18 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Uniunea Avocaților din RM a depus referință, prin care a solicitat de a declara recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, ca inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 15 iunie 2022, fiind notificat recurentului la 21 iunie 2022 (f. d. 118).

Se mai constată că la 23 iunie 2022, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 140-141).

Tot actele cauzei atestă că la 30 septembrie 2022, recurentului Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a fost notificată decizia motivată din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 143).

La 27 octombrie 2022, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 146-148).

Astfel, recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Aliona Miron